

Psihologijska procjena djeteta rane i predškolske dobi: psihodijagnostika

Dr.sc. Bruna Profaca, Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba

(SAŽETAK)

Psihologijska procjena predškolskog djeteta temeljena je na razumijevanju očekivanog razvoja, znanjima o razvojnoj psihopatologiji, razumijevanju razvojnih kriza i ponašanje u krizi (djeca i odrasli) te znanjima iz drugih specifičnih područja (stres, trauma, spolni razvoj...) Strategije procjene moraju biti temeljene na višestrukoj metodologiji te na mjerama koje su osjetljive za procjenu tijekom vremena.

Pitanja u psihologijskoj procjeni su: Je li tretman potreban? Koje je okruženje primjereno? Na koje se znakove/simptome/ponašanja valja prvo usmjeriti? Koje su snage djeteta, a koje slabosti? Koji obiteljski faktori će djelovati na posljedice tretmana? Tko će biti nositelj promjene?

Koraci od psihologijske procjene do intervencije su:

- Razjašnjavanje pitanja i problema
- Određivanje socijalnog/obiteljskog konteksta
- Procjena općih područja razvoja
- Procjena specifičnih područja razvoja
- Određivanja učinaka problema/analiza podataka
- Područje intervencije/preporuke

Procjena različitih aspekata djeteta i njegovog okruženja

1. Uspostavljanje kontakta i odvajanje djeteta od roditelja - u kontaktu s roditeljem procjenjuje se: bliskost, sloboda u odnosu, izbjegavanje, zajedničke aktivnosti, roditeljski pritisak, dvostruke poruke i dr. U procjenu valja ugraditi znanja o teoriji privrženosti.
2. Opažanje ponašanja i interakcije roditelj – dijete
3. Intervju s roditeljem i djetetom
4. Psihodijagnostika
 - Razvojni testovi
 - Procjena intelektualnog razvoja
 - Neuropsihologijski i ADHD testovi
 - Emocionalni razvoj i doživljavanje djeteta
 - Psihosocijalno funkcioniranje
 - Traumatizacija
 - Ekspresivne i projektivne tehnike
 - Crtež
 - Igra

PISANJE PSIHOLOGIJSKOG MIŠLJENJA

Dr.sc. Bruna Profaca, Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba

(SAŽETAK)

Mišljenje psihologa/Nalaz i mišljenje psihologa sadrži zaključak/odgovor na razlog procjene (prisutnost ili odsutnost odr. teškoća, preporuku)

Nakon svih koraka od procjene do intervencije važno je nalaz interpretirati roditeljima uz informacije, savjetovanje, preporuke i upute

Nalaz i mišljenje psihologa sadrži:

- Podaci o djetetu (generalije)
- Svrha nalaza
- Anamnestički podaci (od koga su dobiveni)
- Opis ponašanja djeteta u vrijeme ispitivanja
- Primijenjene tehnike
- Interpretacija rezultata
- Zaključak i preporuke

Prilikom interpretacije rezultata na kognitivnim testovima rezultat bilježimo za sebe, ali u nalazu ne navodimo kvocijent ni određeni indeks nego se procjenjuje intelektualna efikasnost u kategorijama. U interpretaciji kognitivnih sposobnosti navesti o kojim se sposobnostima radi. I u drugim testovima ne navode se rezultati nego intepretacija.

Prilikom pisanja nalaza valja voditi računa tko treba procjenu djeteta te kada i kako surađivati s drugim institucijama sustava

U prikazu rezultata i informiranju roditelja vodimo računa radi li se o psihološkoj procjeni djeteta u slučajevima kada nije potrebno poduzimanje mjera zaštite ili kada je potrebno poduzimati mjere zaštite.

Važno je razumijevanje etičkih principa struke, jasne metodologije identificiranja, prevencije i rješavanje etičkih konflikata i dilema.

Psiholog koji procjenjuje dijete i ostvaruje suradnju s drugim sustavima valja dobro poznavati praksu svog sustava i može odlučivati u ime svog sustava